

Den rustne verden Klimalitteratur (opgaver)

Introduktion til cli-fi

Vi mennesker har sat et gevaldigt aftryk på vores klode, og mange forfattere og kunstnere interesserer sig for det i disse år. Måske har du selv som Greta Thunberg demonstreret mod klimaforandringer. Måske har du selv opfordret din familie til at spare på vand og plastik.

Forfattere, der skriver om klimaforandringer som skønlitteratur skriver cli-fi. Klimafiktion. Klimafiktionen hjælper os til at gøre os tanker om vores nutid og vores fremtid. I dette forløb skal du læse romanen, *Den rustne verden - flugten til Danmark*, som er skrevet af Adam O. Romanen er cli-fi, dystopisk og med en snert af science fiction. Dystopisk betyder den værste verden af alle.

Hvad skal du undersøge?

- Hvorfor er "*Den rustne verden - flugten fra Danmark*" cli-fi?
- Hvorfor har Adam O. valgt at skrive cli-fi?

Hvad skal du lære?

- At bruge begreber, der knytter sig til cli-fi
- At fortolke romanens budskab
- At se forskelle og ligheder mellem cli-fi og faglitteratur

Opgave 1: Kender du ordene

Sammen med din sidemakker skal du undersøge ordene i boksen. Du må bruge internettet til at søge på ordenes betydning. Du kan sammen med din sidemakker skrive betydningen af de enkelte ord ned.

Husk:

Du skal bruge alle ordene for at kunne fortælle om cli-fi og senere fortælle om *Den rustne verden - flugten fra Danmark*.

Opgave 2: Undersøg titel og forfatter

Du har fået udleveret *Den rustne verden - flugten fra Danmark*. Romanen er et eksempel på cli-fi. Gå på jagt efter andre eksempler på cli-fi (klimafiktion). Du må gerne søge på internettet. Du kan også søge på hovedpersonernes navne i romanen - måske finder du i kraft af navnene eksempler på andet cli-fi.

Fælles på klassen taler I om forfattere, der skriver cli-fi. Her ser I også på romanens, *Den rustne verden - flugten fra Danmark*, forside og bagside. Kan I finde eksempler på cli-fi på for- og bagsiden?

Fagligt loop:

Er det første gang, at du søger på internettet? Her får du et par fif til, hvordan du kan søge?

1. Søgemaskine: Når du søger på internettet, kan du bruge forskellige søgemaskiner. Nogle søgemaskiner giver hurtigere mange forskellige resultater end andre. Prøv at søg på et tilfældigt ord på www.bing.com og søg på det samme ord på www.google.com. Hvilke forskelle og ligheder oplever du?
2. Søgeord: Du bliver bedt om i opgaven at undersøge forfattere, som skriver cli-fi. Eksperimenter med søgeord; du kunne f.eks. skrive *forfattere der skriver cli-fi*. Prøv andre formuleringer og opdag, hvordan forskellige søgeresultater træder frem.
3. Søgeresultat: Når du har fundet forskellige resultater, skal du vurdere deres troværdighed. Altså hvor troværdig er den kilde, der har lagt materiale om forfattere, der skriver cli-fi ud på internettet. Måske kommer der et søgeresultat til eReolen. eReolen er en troværdig kilde, da det er et online-bibliotek og lavet alle folkebiblioteker i Danmark.

Opgave 3: Dyk ned i romanen

Gå på jagt i bogen og find eksempler på ordene fra opgave 1. Skriv ordene på Post-IT og sæt dem ind i romanens første kapitel.

Hvor finder du eksempler på, at romanen i det første kapitel er cli-fi? Hvor finder du eksempler på, at romanen i første kapitel er dystopisk? Hvor finder du eksempler på science fiction i første kapitel?

Husk:

Når du læser første kapitel, kan du støde på vanskelige ord. Det er vigtigt, at du slår de ord op eller taler med din læsemakker, hvis du ikke kan finde ordenes betydning. De vanskelige ord bliver nemmere at huske, jo flere gange du læser og taler om dem.

Opgave 4: Læs romanen

Du skal læse romanen, og det kan du gøre på tre måder:

Metode 1:

Læs romanen og noter undervejs de vigtigste begivenheder. Du må gerne skrive begivenhederne på en pil, så du kan huske rækkefølgen på begivenhederne i romanen.

Metode 2:

Læs romanen sammen med din læsemakker. I læser hvert andet kapitel i bogen (stillelæsning) og genfortæller det læste kapitel højt for hinanden. Skriv herefter stikord på en pil, så du kan huske rækkefølgen på begivenhederne i romanen.

Metode 3:

Læs romanen sammen med din læsemakker og klassen. I læser hvert tredje kapitel i bogen (stillelæsning) og genfortæller jeres kapitler højt for hinanden. Løbende læses hvert tredje kapitel højt af din lærer på klassen. Skriv herefter stikord på en pil, så du kan huske rækkefølgen på begivenhederne i romanen.

Fagligt loop:

Det er din lærer, der vurderer, hvordan du og klassen bedst læser romanen. Der kan være mange veje til at læse hele romanen.

Det vigtigste er, at du synes, at det er spændende og motiverende at læse. Bogen kan indeholde svære ord, som derfor kan gøre læsningen svær. Derfor er det vigtigt, at du kan få hjælp fra din lærer, læsemakker, klassekammerater og forældre.

I forrige faglige loop lærte du at søge på internettet. Du kan bruge din søgekompetence her, hvis du støder på svære ord i teksten. På internettet findes www.ordnet.dk, som er et godt sted at søge og finde forklaringer på ord.

Opgave 5: Samtale om romanen

Du har læst romanen og skal samtale fælles på klassen om romanens budskab. Budskab betyder; hvad vil forfatteren fortælle med romanen. Diskutér på klassen følgende spørgsmål:

- Hvorfor har Adam O. givet romanen titlen, *Den rustne verden - flugten fra Danmark*?
- Hvorfor har Adam O. skrevet denne roman?
- Hvorfor falder børnene ned med deres jetbot i Århus og må på en farefuld rejse til Nykøbenhavn?
- Hvad bliver de fire børn - hver især - klogere på i løbet af fortællingen?

Opgave 6: På jagt efter Danmark

Børnene lander ved en ulykke i Århus og må kæmpe sig igennem skrot og skrald mod Nykøbenhavn. Undersøg romanen og find alle de steder, som børnene besøger og passerer på deres rejse hjem. Det må kun være steder, som du kan finde på et Danmarkskort.

Tegn et kort over Danmark og verdenen, som den kommer til udtryk i *Den rustne verden - flugten fra Danmark*.

Vis og forklar kortet for de andre i klassen.

Opgave 7: Lav en reportage

Forestil dig, at du er journalist på avisen, Nykøbenhavn News. Du skal skrive en berettende og informerende reportage, hvor du møder de fire børn på Storebæltsbroen (kapitel 9). Nykøbenhavn News læses af alle indbygger i Nykøbenhavn. Overvej, inden du skriver din reportage, hvad modtager ønsker at vide noget om ift. børnenes oplevelser af Danmark, og hvad du som journalist synes er vigtigt, at indbyggerne kender til. Din reportage skal indeholde:

- Indledning, hvor du beskriver børnenes oplevelser på Storebæltsbroen
- Beskrivelse af børnenes rejse indtil Storebæltsbroen
- Informationer om plastikaffald i Danmark
- Avislayout (rubrik, underrubrik, byline, tre mellemrubrikker, fængende fotografi)

Fagligt loop:

Når du skriver en reportage, har du brug for gode værktøjer. Her kommer en oversigt over forskellige værktøjer, du kunne få brug for:

1. Computer eller i hånden: Når du skriver en reportage og skal lave avislayout, har du brug for en computer. Det er vigtigt, at du bruger et skriveprogram, hvor du kan anvende forskellige apps til at støtte dig i skriveprocessen. Det kunne f.eks. være Intowords. Inden du går i gang med at skrive, skal du lave layout. De fleste skriveprogrammer kan bruges her.
2. Layout: Du skal lave stor overskrift markeret med fed, en underrubrik som er en lille tekst om artiklen, en byline med dit navn og tre overskrifter undervejs i artiklen. Du skal sørge for, at der er minimum to spalter i dokumentet og gjort plads til et billede.
3. Indhold: Du bliver bedt om i opgaven at lave tre mellemrubrikker - dvs. tre overskrifter i løbet af din tekst. Inden du går i gang med at skrive, er det en god idé at planlægge, hvad der skal stå i de tre overskrifter og teksten under.
4. Evaluering: Du kan altid få hjælp af din lærer eller klassekammerater. De kan hjælpe med at læse din tekst igennem, de kan hjælpe med en god idé til at komme i gang på, og de kan hjælpe, hvis du er i tvivl om, hvordan du staver ord korrekt. Du kan også selv evaluere din tekst - det kan du f.eks. gøre ved at læse det, som du har skrevet højt og lytte til din oplæsning. Fungerer din tekst, eller skal du ændre et par steder?

